

Rola rodzica w podejmowaniu przez młodzież decyzji edukacyjno- zawodowych.

Wybór zawodu jest decyzją trudną i ryzykowną a przez zmiany, które za sobą pociągają staje się decyzją życiowo doniosłą. Podejmowana w sytuacji dużej niepewności, w dość młodym wieku, w świecie ciągle zmieniającym się, staje się także źródłem stresu. Określenie swojej kariery zawodowej stanowi dla ucznia 8 klasy duże wyzwanie. W wieku 14-15 lat młody człowiek nie potrafi jeszcze dokładnie określić swojej przyszłości. Ma szerokie, często nieskonkretyzowane zainteresowania. Badania naukowe wskazują, że rodzice są najważniejszymi doradcami swoich dzieci. To z ich opinią i wskazówkami młodzież najbardziej się liczy. Rola rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowej jest ogromna. Jak więc pomóc swojemu dziecku w planowaniu dalszej kariery szkolnej i zawodowej?

Oddziaływania rodziców na wybór dalszej drogi kształcenia mogą mieć charakter:

Negatywny- nadmierne przestrzeganie ze strony rodziców, nadopiekuńczość, pouczanie, stosowanie przymusu co do wyboru konkretnej szkoły lub przeciwnie- brak zainteresowania wyborami dziecka, może skutkować podjęciem decyzji niezgodnej z planami, przekonaniem, możliwościami młodego człowieka.

Pozytywny- udzielanie rad, wskazówek, dzielenie się swoim doświadczeniem, wsparcie i rozmowa oraz przedstawianie plusów i minusów danej ścieżki edukacyjnej, skutkuje podjęciem zaakceptowanego przez obie strony wspólnego celu i wyboru zgodnego z możliwościami i oczekiwaniami dziecka.

Czynniki, które wpływają na wybór ścieżki edukacyjno- zawodowe:

- Zainteresowania
- Uzdolnienia
- Predyspozycje zawodowe
- Stan zdrowia
- Cechy charakteru, osobowości
- Osiągnięcia
- Motywacja do pracy

Podjęcie decyzji dotyczącej wyboru drogi edukacyjno- zawodowej nie powinno być sprawą chwili lecz procesem decyzyjnym trwającym dłuższy czas. Dobry wybór musi być zgodny z zainteresowaniami i predyspozycjami ucznia i gwarantować właściwy start na rynku pracy.

Jak wspomóc swoje dziecko w podjęciu decyzji o dalszej drodze zawodowej:

- Przede wszystkim rozmawiać z dzieckiem, o wyborze szkoły i zawodu, nie tylko w ostatnim okresie poprzedzającym wybór- młodzież niezdecydowana będzie miała tendencje do odsuwania w czasie podjęcia tematu wyboru dalszej drogi kształcenia.
- Przeanalizować wspólnie z dzieckiem czynniki, które wpływają na wybór ścieżki edukacyjno- zawodowej: zainteresowania, uzdolnienia, predyspozycje zawodowe, stan zdrowia, cechy charakteru, osobowości, osiągnięcia, motywacja do pracy.
- Dostarczać informacje o zawodach, rynku pracy. Aranżować spotkania ze swoimi znajomymi – reprezentantami różnych profesji.
- Urealniać samoocenę, która w okresie dojrzewania jest bardzo zmienna- należy wykazać zrozumienie dla trudów dojrzewania jakimi są: trudności w rozumieniu siebie i świata, problemy tożsamościowe, szukanie odpowiedzi na pytanie „kim jestem”, poszukiwanie różnych obszarów zainteresowań, niepokój, rozdrażnienie itp.

- ▶ Wspierać dziecko w radzeniu sobie z niepokojem towarzyszącym podejmowaniu decyzji- okazać zrozumienie, że jest to trudna decyzja, ale jednocześnie pokazać, że dziecko nie jest osamotnione w tym trudnym dla siebie czasie.
- ▶ Stwarzać młodzieży możliwości samodzielnego podejmowania decyzji- udzielać wskazówek, ale jednocześnie nie wywierać nacisku i wpływu, pokazać że ufamy dziecku i dostrzegamy że jest dojrzałe i odpowiedzialne.

Dodatkowe propozycje pomocy w wyborze dalszej drogi edukacyjno- zawodowej dla młodzieży:

- ▶ Konsultacje z pedagogiem szkolnym, wychowawcą i doradcą zawodowym;
- ▶ Badania zawodowe i konsultacja w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej z doradcą zawodowym- można umówić się telefonicznie lub złożyć w rejestracji poradni zgłoszenie na badanie;
- ▶ Strony internetowe kaliskich szkół.

Możliwe ścieżki edukacji po szkole podstawowej:

Liceum (4 lata)- kończy się egzaminem maturalnym.

Technikum (5 lat)- kończy się egzaminem maturalnym i egzaminem zawodowym.

Szkoła Branżowa I stopnia (3 lata)- uczeń uzyskuje kwalifikacje w danym zawodzie.

Jeśli uczeń chce uzupełnić wykształcenie:

Szkoła Branżowa II stopnia (2 lata)- po ukończeniu szkoły branżowej II stopnia. Kończy się egzaminem maturalny oraz egzaminem zawodowym.

Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy (3 lata)- dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Przygotowała:

mgr Joanna Lizut - psycholog, doradca zawodowy